

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 17

Lýsingarprísir fyrri mán: 20 øyru á
1. síðu, 15 øyru á 3. og 4. síðu

Mánadagin 27. apríl 1953

Bladið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 3,20 + porto um fjórðingsárið

26. Arg

ÚRSLITIÐ AV VERKFALLINUM: EITT ÓVÆNTAÐ STÓRT NIÐURLAG

ÚRSLITIÐ

Snørrisskip 42 %. Manningin heldur seg við kost.

Línuskip 33 1/3 %. Agn av óbýttum. Manningin heldur seg við kost.

Trolararnir somu sáttmálar sum áður.

Frábýttisrátturin skrásettur; einasta verunliga positiva úrslit av verkfallinum.

HVAT FISKIMENN SIGA

I stívar 3 1/2 mánað hefur fiskiflotin ligið. Fiskimenn hava gingið vinnuleysir. Teir, eins og landið sum heild hava mist stórpening. Allir fiskimenn vóru samdir um at halda áfram, til teir hövdu vunnið sigur: bruttosáttmálar á øllum veiðiförum.

Erlendur Patursson segði beinavegin, hann varð valdur, at hansara minstakrav var bruttosáttmáli til allar veiðuhættir. Hetta hevði hann hildið fram í blaði sínum. Fiskimenn vistu tað, uppá hetta hövdu teir valt hann, og hesum rimuligu krøvum vildi hann ikki víkja frá.

So komu tíðindini sunnumorgunin 19. apríl.

Erlendur hevði slakað, og úrslitið var langt niðanfyrir tey minstkrøvini, ið fiskimenn streikaðu uppá.

I vikuni hefur ein rúgva av skipum verið á havnini og mong eru farin Annað var einki at gera.

At halda áfram við verkfallinum við Erlendi á odda var nyttuleyst.

Samsintir, ja nærur so samsintir sum norðoyingar í læknastríðnum, hava fiskimenn fordømt stóðu Erlends og tá fyrst og fremst tað, at hann gav eftir og leiddi fiskimenn til ósigurs.

Nú hefur Erlendur einki annað val, uttan at siga seg frá sum formann í Fiskimannafelagnum, tí so leingi — sum Erlendur sjálvur tekur til í 14. sept. — reiðararnir:

»einki hava at bjóða fiskimönnum enn tey gomlu syndarligu kors,

er tað avgerandi neyðugt, at fiskimenn fyrst og fremst hava ein formann, ið vil og orkar at berjast til sigurin er vunnið og hvør einasti fiskimaður er bjargaður undan teimum »gomlu syndarligu korunum«, sum Erlendur sjálvur nú bjóðar stórum parti av okkara fiskimönnum.

SNØRISÁTTMALIN

Viðvíkjandi sjálvum sáttmálanum er snørrisáttmálin hin einasti, ið verða kann fiskimönnum til nakran bata. Her fær manningin 42 %, men skal gjalda kostin afturfyrir. Undir verkfallinum sögdu einstakir reiðarar, at um úrslitið kom at verða brutto, vildu teir ganga við til 35 % sum hægsta mark.

Tað er sjálvandi ójavn, hvat kostnaðurin av kostarhaldinum umborð á teimum ymsku skipunum hefur verið, men kenna vit avrokningarnar frá í fjór visir tað seg, at á teimum skipunum, ið hava fiskað nógv,

kemur hann niður í 7 % av sølupeninginum, men vanligt er 10, 12, 14 % og longur upp.

Vanliga rokna flestu fiskimenn við, at verunliga miðalprosentid neyvan verður hægri enn 33, ella reiðuliga minni enn krøv fiskimanna vóru við verkfallsbyrjan.

LINUSÁTTMALIN

Viðvíkjandi línusáttmálanum eru allir fiskimenn samdir um, at hann er ringari enn frammanundan. Her fer agnið av óbýttum, og manningin skal sjálv gjalda kostin. Vit hava kannað avrokningar frá í fjór og gjørt sammetingar millum gomlu netto- og nýggju bruttosáttmálarnar. Her er

Til fólkatingsveljararnar

Loyvi mær fyrst at takka fyrir álitið, mær varð givið við at verða valdur at vera annar føroyski umboðarin í fólkatínginum.

Eg havi eftir evnum gjørt mitt besta og kann siga, at um veljararnir hava treystið aftur at velja ein á javnaðarflokksins lista, nú tá ið fólkatíngsval fer fram tann 7. mai, vilja vit leggja doyðin á fyrri, at álitið ikki skal verða sviðið.

Hugsí, eg av sonnum kann siga uttan at ganga nøkrum góðum manni ov nær, at tað neyvan er fallið nökkur føroyskur fólkatíngsmanni í lut at tala fyrir og vera við til at fáa fram so nógvar stórbroytingar og stórhendingar Føroyum viðvíkjandi á danatíngi sum í minari fólkatíngi. Samstundis hefur harra Poul Nicolaen sitið sum føroyskur umboðsmaður í landstínginum. Tað er mær ein gleði at vátta, at vit hava drigið eina línu í øllum spurningum.

Ein fólkatíngsmaður eins og ein og hvør av fólkinum valdur umboðsmaður skyldar veljarum sínum eina frágreiðing og má standa teimum til svars fyrir stóður og gerðir sínar.

Soleiðis við mær eisini.

Eg skal í hesum sambandi loyva mær at vísa til talur mínar í ríkisdagstíðindunum.

FÓLKATINGSSTARVIÐ

Av teimum málum av avgerandi tíðningi, ið framd eru á danatíngi í minari tíð, og sum eg havi haft høvi til at lutikið í viðgerðini av, kunnu verða nevnd:

FYRST OG FREMST STÝRIS-

SKIPANIN

ið eisini Louis Zachariassen viðgongur er tað sama sum javnaðarmanna »Vina- og frælsisbrævs«-uppskotið. Hann skal hava virðing og tøkk fyrir, at hann í sínari tíð tók undir við hesum uppskoti og var við til at fremja tað. At hann nú tykist at hava mistreysti til okkara javnaðarmanna, sum hann í sær sjálvum veit eiga — við sínum

tað eyðsað, at nýggju sáttmálarnir eru reiðuliga ringari, soleiðis at inntøka fiskimanna verður væl minni, um roknað verður við somu fiskanógd og somu landingarprís sum í fjór.

FRÁBÝTTISRÆTTURIN o. a.

Tað einasta positiva úrslitið tykist at vera frábýttisrátturin. Hann er nú tryggjaður fiskimönnum sáttmálanum, og sjálvandi er tað eitt framstig.

Lónjavnin og forskotsrindanin verður sum frammanundan, men í sáttmálanum verður ikki nevnt eitt orð um, at rætta tey mongu brekini, ið hava verið.

NIÐURSTØÐA

Allir fiskimenn eru samdir um, at óneyðugt hefur verið við einum so longum verkfalli fyrir at vinna so lítið, sum her er vunnið.

Trolararnir

Sjúrðarberg og Jóannes Patursson farnir til Grønlands. Dragaberg, Høgifossur, Venus, Beinisvörð, Gullfinnur farnir eystureftir. Rádni farin til Íslands, fer helst víðari til Grønlands. Aðrir trolarar, ið farnir eru: Stella Argus, Kallsevi og Havborgin.

Trolskipini: Hjördis fór til Grønlands mikud. Polarfarið farin eystureftir, og ventuliga fer Viðoy til Grønlands.

Útróðurin

Klakksvík: Seinastu viku víðræði væl og fiskiskapurin var hampuliga góður. 40 bátar avreiða í Klakksvík. Grunningur fór fullfermdur á marknaðin hósdagin. Poppy legði at. Teir smærri bátarnir komu niður í 2000 pund og teir stóru uppí 12.000 pund uppá dagin.

Vági: Í seinastu viku komu teir smærri bátarnir uppí 3000 pund eystanfyrir. Tryggvi fiskar til ísfisk. Fekk í seinastu viku 100 kassar í 2 setur.

Fuglafirði: Smábátarnir fiskaðu væl í seinastu viku. Eirikkur og Kambur fingur hvør síni 3500 pund mikudagin og nakað tað sama hósdagin. Norðheim avreiðdi ein dag 3000 pund í Havn.

Samrøða við Carl P. Jensen frá 'Samvirkende'

Tá ið teir báðir danskarnir Carl P. Jensen og Kaj Nielsen frá De samvirkende Fagforbund vóru her uppí til samráðingar í samband við innlimingina, bóðu vit Carl P. Jensen siga okkum eitt sindur frá stóðu Samvirkendes til innlimingina, verkfallsstuðulin til fiskimenn og annað. Vit lata Carl P. Jensen hava orðið:

Viðvíkjandi innlimingini.

Vi har ikke kunnet undgåa at bemærke, at vort besøg har vakt en vis opmærksomhed og der er heller ingen grund til at skjule at det ogsaa har haft en ganske bestemt aarsag. Sidst i marts maaned modtog vi en meddelelse fra fra FA, at man havde besluttet at indmelde sig i DSF til trods for den modagation der havde været ført, bl. a. i et blad, der hedder '14' september. Vi havde fulgt dette blads kampagne og har ofte været overrasket over, at der i det hele taget fandtes blade, der i saa fuldkommen grad manglede sans for saglighed og objektivitet. Resultatet af afstemningen gav os det indtryk, at man fra de færøske arbejdere trods alt, ikke havde ladet sig vildlede. Imidlertid modtog vi sammen med FA.s meddelelse om indmeldelsen et telegram,

hvor man hævdede, at FA.s bestyrelse havde foretaget mandatsvig og at indmeldelsen derfor ville blive anføgtet. Dette telegram var afsendt — ikke af en navngiven person — men derimod fra Sørvaa arbejderforening.

Ørsøkina til vitjanina.

Sammenholdt med udfaldene mod D.S.F. fra Dagbl. Tingkar, og det førnævnte 14. september kunne vi ikke undgåa at faa en fornemmelse af, at der var optræk til stærke brydninger og vi indtog derfor det standpunkt, at imødekomme en invitation til at sende et par mand herop, for at danne sig et indtryk af forholdene paa stedet samtidig med at vi havde faaet overdraget den opgave at for-

Framhald á 3. síðu.

Gull við Gjógv

Jarðirðingarnir eru enn ikki komnir fram á gull í Føroyum, og ivaleyst man lítið vera til av tí slagnum. Men nú hava Gjáarmenn funnið gull í tí stóru ánni, ið rennur gjøgnum bygdina, og hartil smiðað gull — 10-kr. stykki.

Fyrsta gullstykkið fann ein smádrongur, ið vóð í ánni, síðani eru fleiri funnin. Eyðsað er, at onkustaðni hefur nógv verið til.